

Министерство спорта и туризма Республики Беларусь
Учреждение образования
«Белорусский государственный университет физической культуры»

**НАУЧНОЕ ОБОСНОВАНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ,
СПОРТИВНОЙ ТРЕНИРОВКИ И ПОДГОТОВКИ КАДРОВ
ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ**

**Материалы
Международной научно-практической конференции**

(Минск, 8–10 апреля 2009 г.)

В 4 томах

Том 3

**ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ И СПОРТ
В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ КАК ФАКТОР
ФИЗИЧЕСКОГО И ДУХОВНОГО
ОЗДОРОВЛЕНИЯ НАЦИИ**

Научно-педагогическая школа В.Н. Кряжа

В 2 частях

Часть 1

Минск
БГУФК
2009

УДК 796/799(082)+796.011.3

ББК 75+75.1

Н34

Рекомендовано к изданию редакционно-издательским советом БГУФК

Редакционная коллегия:

д-р пед. наук, проф. *М.Е. Кобринский* (главный редактор);
д-р пед. наук, проф. *Т.Д. Полякова* (заместитель главного редактора);
д-р филос. наук, доц. *Т.Н. Буйко*; д-р пед. наук, проф. *Е.И. Иванченко*;
д-р пед. наук, проф. *В.Н. Корзенко*; д-р биол. наук, проф. *А.А. Семкин*;
д-р пед. наук, проф. *А.Г. Фурманов*; д-р пед. наук, проф. *Т.П. Юшкевич*;
канд. мед. наук, доц. *Г.М. Броневицкая*; канд. пед. наук, доц. *О.А. Гусарова*;
канд. пед. наук, доц. *Г.В. Жулкевская*; канд. пед. наук *Р.Э. Зимницкая*;
канд. пед. наук, проф. *В.Н. Кряж*; канд. пед. наук *Н.М. Машарская*;
канд. пед. наук, доц. *А.В. Пицова*; канд. мед. наук, доц. *В.И. Приходько*;
канд. биол. наук *И.Н. Рубченя*; канд. психол. наук, доц. *В.Г. Сивицкий*;
канд. пед. наук, доц. *Н.Б. Сотский*; канд. пед. наук, доц. *М.П. Ступень*;
канд. пед. наук, доц. *Е.В. Фильгина*; канд. пед. наук, доц. *Л.И. Широқанова*;
канд. пед. наук *Е.М. Якуш*; *А.Н. Борисевич*; *М.К. Бориц*;
Н.В. Журович; *Е.Н. Карсеко*; *А.В. Помозов*; *С.Р. Сенько*;
Т.Л. Слишина; *А.И. Толкачева*; *Л.А. Шушко*

В сборнике материалов Международной научно-практической конференции опубликованы результаты исследований, посвященных изучению актуальной проблемы физического и духовного оздоровления нации средствами физического воспитания и спорта.

В издание включены статьи ученых из одиннадцати стран.

В первую часть сборника вошли материалы исследований по трем направлениям: «Методологические основы разработки и решения проблем физического и духовного оздоровления нации средствами физического воспитания и спорта», «Спорт как фактор физического и духовного оздоровления нации» и «Подготовка, переподготовка и повышение квалификации специалистов в сфере физической культуры и спорта».

Издание предназначено для практиков и ученых, занятых в сфере физического воспитания и спорта, студентов старших курсов физкультурных вузов и факультетов. Инновационные подходы к оздоровлению нации средствами физического воспитания и спорта могут быть использованы в системе повышения квалификации и переподготовки кадров по физической культуре.

УДК 796/799(082)+796.011.3

ББК 75+75.1

ISBN 978-985-6902-43-0

ISBN 978-985-6902-46-1 (т. 3, ч. 1)

© Белорусский государственный университет
физической культуры, 2009

использоваться в традиционном отпечатанном на бумаге виде, однако в условиях развития и расширения практического использования сетевых технологий и дистанционных методов обучения наиболее актуальной и востребованной становится электронная форма представления учебно-практических материалов.

Учитывая объективную тенденцию перехода к новым технологиям обучения, сегодня необходимо уделять должное внимание разработке методических средств, обеспечивающих взаимодействие преподавателя и студента в процессе консультирования, при проверке и контроле знаний студентов. При этом можно опираться на возможности как информационных сервисов сети Internet, таких как электронная почта, телеконференции и других, так и современных компьютерных информационных технологий, позволяющие создавать интерактивные диалоговые системы, работающие в режиме реального времени. В качестве основы для построения учебно-методических средств консультирования могут использоваться принципы и инструментарий построения программных справочных систем, интеллектуальных экспертных систем и др. Для проверки и контроля знаний студентов могут использоваться электронные средства тестирования. При этом методические средства проверки и контроля должны обеспечивать возможность проведения как промежуточного контроля знаний по разделам изучаемого предмета, так и итогового по всему курсу, что позволяет организовать равномерную работу студентов при изучении предмета.

При разработке средств методического обеспечения учебного процесса сегодня необходимо учитывать широкое развитие и объективно назревшую необходимость внедрения новых учебных технологий, основанных на использовании возможностей сети Internet, компьютерных и сетевых информационных технологий, дистанционных методов обучения. Это обеспечит возможность в дальнейшем, по мере развития технических возможностей, сделать плавный переход к использованию в учебном процессе новых форм и методов обучения.

1. Поперт, С. Образование в просвещенном обществе / С. Поперт // Компьютерные инструменты в образовании. – 2001. – № 1. – С. 5–9.

2. Пупцев, А.Е. Учебно-методический комплекс в информатике как средство управления образовательным процессом / А.Е. Пупцев // Кіраванне ў адукацыі. – 2007. – № 6. – С. 7–11.

3. Рынок систем дистанционного образования [Электронный ресурс] // C-News. Интернет издание о высоких технологиях. – Режим доступа: <http://www.cnews.ru>.

ДОПІНГ ЯК НЕАД’ЕМНЫ АМАРАЛЬНЫ АТРЫБУТ ФУНКЦЫЯНАВАННЯ СУЧАСНАГА СПОРТУ

Люкевіч У.П., канд. філас. навук, дацэнт,

Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна,

Рэспубліка Беларусь

Уводзіны. Спорт як феномен сусветнай культуры XX–XXI стст. займае адмысловае месца ў сучаснай сістэме сацыяльных адносін. За даволі кароткі гістарычны час ён ператварыўся з марнатраўнага баўлення вольнага часу заможнымі коламі грамадства ў паспяховы бізнэс-праект. Акрамя таго, за гэты ж перыяд кардынальна змяніліся адносіны да самога спорту, які на пачатку разглядаўся не інакш, як занятак, што мае вельмі аддаленае дачыненне да культуры, і адна з гістарычных лініяў аргументацыі такога меркавання базавалася на тым, каб не прызнаваць за дадзеным сацыяльным феноменам ягонаў культурнай вартасці. Падобны пункт гледжання быў спароджаны паборнікамі класічнага разумення культуры, што, напрыклад, і зазначылася ў адным з найбольш негатыўных поглядаў у «Новым гімнастычным

штогодніку» (1885 г.), дзе спорт быў названы «культурай анальнай адтуліны». Х. Штайніцэр у кнізе з загалоўкам «Спорт і культура» аспрэчыў здольнасць спорту мець усялякую культурную вартасць: спорт чужы сацыяльнаму ідэалу культуры, а для індывідуалістычнага ідэала ён не мае ніякага значэння, і заняткі спортам з'яўляюцца сімптомам заняпаду.

Падобнае стаўленне да спорту было ўвасабленнем поглядаў класічнай метадалогіі, якая абагаўляла прынцып рацыяналізму. Аднак яе крызіс даволі хутка вызначыў новыя прыярытэты, што выказаліся ў паняцці ірацыянальнасці.

Недастатковая тэарэтычная эфектыўнасць класічнай метадалогіі прывяла да таго, што стала бачнай няздольнасць прэтэнзій рацыяналізму на абсалютызацыю магчымасцей розуму ў пазнанні феномену культуры, прэтэнзій на строгу навуковую аб'ектыўнасць у яе вывучэнні. Сама сацыяльная рэчаіснасць Еўропы пачала дэманстраваць негатыўныя і дэструктыўныя следствы разумнай дзейнасці яе суб'ектаў. Побач з дасягненнямі ў вобласці навукі і тэхнікі, павелічэння індустрыяльнай магутнасці грамадская свядомасць фіксавала тэндэнцыю духоўна-маральнай дэградацыі, якая ўсё паглыблялася, вяла да страты агульначалавечых норм і каштоўнасцей, развіцця і ўзмацнення ролі і значэння ваенна-прамысловага комплексу, пагаршэння экалогіі і г. д. Урэшце, пашырэнне кантактаў з нееўрапейскімі культурамі, значны прагрэс у дыялогу паміж імі, сумненні ў лінейнай прагрэсіўнасці развіцця культурнага працэсу і шмат што іншае не магло быць растлумачана «класічнымі мадэлямі культуры».

«Разумнасць свету» паўстала пад знакам запытання, больш за тое, ірацыяналісты абвесцілі пра тое, што свет неразумны і чалавекам і грамадствам кіруе не розум, а сляпяя воля, інстынкт, страх і адчай. Развіццё ірацыяналістычных тэндэнцый мела сваім следствам узнікненне шэрагу філасофскіх накірункаў, такіх як «філасофія жыцця», экзістэнцыялізм, псіхааналіз і інш. Спорт як ні адзін іншы сацыяльны феномен дасканала адпавядаў патрабаванням новай рэчаіснасці, што надалей выдатна дапасавала яго да культурнай парадигмы сучаснасці.

Мэта працы. Спорт у сацыякультурных варунках ХХ ст. стаў імкліва набываць новыя рысы, што найперш выказалася ў татальнасці яго развіцця і функцыянавання. Спорт за кароткі гістарычны адрэзак часу дасягнуў небывалых вяршыняў і распаўсюдзіў свой уплыў практычна на ўсе грамадскія колы. Атрымалася так, што спортам як відам сацыяльнай дзейнасці і спортам на ўзроўні фізічных практыкаванняў стала займацца вялізарная колькасць людзей, прычым у гэтую спецыфічную сферу ўключаліся асобы, якія мелі розныя полава-ўзроставыя характарыстыкі, сацыяльнае паходжанне, рэлігійнае веравызнанне і г. д. Увогуле, ад пачатку ХХ ст. да сённяшняга дня спорт, па вялікім рахунку, фармаваўся пад уплывам трох дамінантных парадыгмаў. Гэтыя парадыгмы, цесна звязаныя з падставовымі лозунгамі алімпійскага руху, на кожнай стадыі развіцця адпавядалі патрабаванням і заклікам свайго часу. Першыя дзве парадыгмы – «Галоўнае не перамога, а ўдзел» і «Citius, Altius, Fortius» («Хутчэй, вышэй, мацней») – былі накіраваны на як мага большае далучэнне шырокіх сацыяльных слаёў да спартыўнай актыўнасці, а таксама на стварэнне нацыянальных, рэгіянальных і міжнародных спартыўных саюзаў і асацыяцыяў, на імкненне да рэкордаў, якія абв'яргалі ўсталяваныя да тае пары ўяўленні пра межы магчымасцяў чалавечага арганізму.

Трэцяя парадыгма функцыянавання спорту звязана з легалізацыяй прафесійнай спартыўнай дзейнасці, калі на пачатку 80-х гадоў мінулага стагоддзя прафесійным атлетам было дазволена ўдзельнічаць у Алімпійскіх гульнях, – і падзел спаборніцтваў вышэйшага ўзроўню на аматарскія і прафесійныя звёўся да мінімуму. Новы дэвіз можа быць акрэслены як «Перамога за ўсялякі кошт». У выніку гэта прывяло да шматлікіх выпадкаў дэвіянтных паводзін, калі спартоўцы прагнулі атрымаць высокія ганарары за перамогу і свядома ішлі на парушэнне як правілаў змаганняў, так і маральных прынцыпаў. Менавіта ад гэтага часу

пачынаюцца праблемы, якія звязаныя з масавым ужываннем допінгу ў сістэме прафесійнай спартыўнай дзейнасці, што ўрэшце рэшт прывяло да ўтварэння Сусветнай антыдопінгавай асацыяцыі (WADA), якая ўзаемадзейнічае як з Міжнародным алімпійскім камітэтам, так і з пераважнай большасцю міжнародных спартыўных федэрацыяў. Тым не менш аналіз працы WADA, на жаль, змушае пагадзіцца з тым, што прыманне спартоўцамі допінгу працягваецца ў шырокім маштабе. Паўстае пытанне: чаму ў сацыякультурнай прасторы XXI ст. «допінгавая праблема» застаецца пакуль невырашальнай?

Асноўны змест. Агульнавядома, што ўжыванне спартоўцамі допінгу вядзе да шкодных, а часам незваротных, змяненняў арганізму. Можна прыгадаць пра парушэнні функцыі сардэчна-сасудзістай сістэмы, парушэнні ў печані, псіхічныя парушэнні (эйфарыя, агрэсіўнасць, дэпрэсія, паслабленне лібіда), вірылізацыя ў жанчын (незваротнае пагрубленне голасу і павелічэнне клітара, павелічэнне валасянога покрыва, змяненні ў размеркаванні тлушчавай тканкі, змяненні менструальнага цыкла), пабочнае ўздзеянне на мужчын (гінекамастыя – рост грудзей, бясплоднасць, змяненне малюнка валасянога покрыва), заўчаснае прыпыненне росту ў дзяцей і юнакоў.

Злоўжыванне прыёму анаболікаў, асабліва калі яны маюць нелегальнае паходжанне, у высокай ступені нясе небяспеку нетэрапеўтычнага прымянення, нестэрыльнасці медыкаментаў, інфекцыяў пад час працэдуры ін'екцый. У выпадку калі атлет адначасова выкарыстоўвае адразу некалькі анаболікаў, пабочнае ўздзеянне прэпаратаў можа быць непрадказальным. Такі самы эффект «непрадказальнасці» можа здарыцца ад перадазіроўкі і доўгатэрміновага прымянення анаболікаў. Спартыўныя медыкі ў такой сітуацыі папярэджваюць пра магчымыя негатыўныя ўплывы на псіхіку, печань, сардэчна-сасудзістую сістэму і рэпрадукцыйную функцыю. Асаблівая небяспека пры гэтым пагражае жанчынам і юніёрам. Таму некантралюемы і агульнадаступны продаж фармакалагічных прэпаратаў падобнага тыпу, нават у варунках медыцынскага назірання за здароўем спартоўцаў, застаецца як мінімум праблемным.

Тым не менш пачатак XXI ст. вызначыўся мэтанакіраваным павелічэннем ужывання спартоўцамі забароненых прэпаратаў. Спартыўныя пачалі нагадваць хутчэй канкурэнцыю паміж фармацэўтычнымі фірмамі, чым паміж атлетамі. На змену ранейшым відам допінгу прыйшлі самыя сучасныя, напрыклад, CERA – трэцяе пакаленне эрытропаэтынавых прэпаратаў, якія значна павышаюць выносліваць. Увогуле, эрытропаэтын натуральным чынам выпрацоўваецца ў нырках, а фармакалагічнымі метадамі атрыманы ў 80-я гады мінулага стагоддзя. У лячэбных мэтах яго вырабляе швейцарская фірма «Roche» супраць малакроўя і ныркавай недастатковасці. Перавага CERA вызначаецца ў тым, што ён уздзейнічае на арганізм больш працяглы час, чым звычайныя эрытропаэтынавыя стымулятары. Акрамя таго, яго трэба прымаць толькі адзін раз у месяц, што памяншае рызыку выяўлення. Затое пабочнымі эфектамі могуць стаць высокі ціск, закупорка артэрыяў і вен, апуханне мозга, эпілептычныя прыпадкі [гл.: 2, 3].

У сістэме спартыўнай дзейнасці, у асяроддзі спартоўцаў узнікае, на першы погляд, дзіўная сітуацыя. Практычна ўсім вядома пра негатыўны і небяспечны ўплыў стымулятараў на чалавечы арганізм, пра пагрозу для чалавечага жыцця, пра смяротныя выпадкі, што былі звязаныя з ужываннем допінгавых рэчываў, вядома, нарэшце, пра метады барацьбы з допінгам і спосабы пакарання за яго прымяненне, але тым не менш маладыя і здаровыя людзі ў росквіце сіл свядома ідуць на парушэнне спартыўных правілаў і маральных прынцыпаў. Прычым вызначальным фактарам з'яўляецца не пытанне выратавання чалавечага жыцця, а эфемернае імкненне апярэдзіць свайго саперніка ў беге на 100 м, узнесці над галавой штангу большай вагі, скачыць далей на адлегласць і т. п. У сучасным спорце, які, здаецца, даволі

блізка падыйшоў да мяжы вымярэння чалавечых магчымасцяў, вельмі часта пераможцу ад пераможанага аддзяляюць не секунды, нават не дзесятыя долі секунды, а сотыя і тысячныя.

Шведскі біятланіст Матыеас Нільсан адносна скандалу, звязанага з ужываннем допінгу расійскімі біятланістамі, які быў ініцыяваны WADA на пачатку 2009 г., выказаўся наступным чынам: «Я поўнасьцю адказваю за свае словы. Каб іх чорт узяў, гэта проста сорам – спаборнічаць з тымі, хто ўжывае допінг. Гэта руйнуе наш від спорту! Мне здаецца, ўся зборная павінна была ведаць аб тым, што адбываецца, калі злавлілі трох яе прадстаўнікоў. Эрытропаэтынавы допінг па сутнасці немагчымы без удзелу лекара. Было б дзіўна, калі б, напрыклад, я не звярнуў увагу на тое, што трое маіх партнёраў «засвечаныя». Калі б некага са шведскай зборнай злавлілі на допінгу, ён нават не пасмеліўся б высунуцца на вуліцу, каб проста купіць хлеб. У нас ненавідзяць тых, хто злоўлены па гэтай справе» [3, 5].

Між тым спартыўныя перамогі ў сучасны перыяд сталі ацэньвацца такімі грашовымі сумамі, якія з’яўляюцца недасягальнымі для звычайнага сярэдняга чалавека. Напрыклад, па заканчэнні летніх Алімпійскіх гульняў 2008 г. ў Пекіне даходы найбольш паспяховых расійскіх атлетаў выглядалі наступным чынам: Ісламбек Альбіеў (алімпійскі чэмпіён па грэка-рымскай барацьбе ў вазе да 60 кг) – € 1005,6 тыс., Бувайсар Сайціеў (алімпійскі чэмпіён па вольнай барацьбе ў вазе да 74 кг) – € 911,1 тыс., Асланбек Хуштаў (алімпійскі чэмпіён па грэка-рымскай барацьбе ў вазе да 96 кг) – € 658,3 тыс., Шырвані Мурадаў (алімпійскі чэмпіён па вольнай барацьбе ў вазе да 96 кг) і Маўлет Баціраў (алімпійскі чэмпіён па вольнай барацьбе ў вазе да 66 кг) – па € 625,0 тыс., Назір Манкіеў (алімпійскі чэмпіён па грэка-рымскай барацьбе ў вазе да 55 кг) – € 519,4 тыс. Гэтыя сумы паходзілі адразу з некалькі крыніцаў, у прыватнасці: ураду Расійскай Федэрацыі, ураду Рэгіёну Расійскай Федэрацыі, «Группы ЦСКА-ОНЭКСИМ», Фонду прэзідэнта Чачні Рамазана Кадырава, Федэрацыі спартыўнай барацьбы Расіі, Фонду падтрымкі алімпійцаў, якую ўзначальвае прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Дзмітрый Мядзведзеў.

Па вялікім рахунку можна пагадзіцца з С.Паповым, які выводзіць сваеасабліваю «філасофію допінга» і прапануе асабісты падыход да класіфікацыі гэтай амаральнай з’явы. Па-першае, адзначае ён, на прымяненне допінгу штурхае славалюбства, якое характэрна для нікчэмных душ, і яны імкнуцца задаволіць яго за ўсялякі кошт. Па-другое, прымяненне допінгу абумоўлена тым, што ён забаронены, а як вядома, менавіта забаронены плод самы салодкі. Па-трэцяе, большасць спартоўцаў не вызначаюцца дастаткова высокай агульнай культурай, не валодаюць спецыяльнымі ведамі, каб зразумець цяжкія наступствы допінгу. Па-чацвёртае, прымяненне допінгу тлумачаць псіхалагічнымі фактарамі, калі спартоўцу надаецца магчымасць стаць, напрыклад, алімпійскім чэмпіёнам (а гэта можа быць першы і апошні шанец у жыцці!), і каб скарыстацца гэтай сітуацыяй ужываюцца забароненыя стымулятары, ну а потым яшчэ раз і гэтак далей. Па-пятае, прымяненне допінгу тлумачыцца яшчэ і тым, што фізічныя і духоўныя нагрузкі ў працэсе трэніровак і спаборніцтваў у сучасным спорце вельмі вялікія і дасягнуць лепшых вынікаў лягчэй з дапамогай фармакалагічных прэпаратаў.

Заклучэнне і вывады. Пералічаныя вышэй фактары з’яўляюцца моцнымі вызначальнымі дамінантамі, якія лакалізуюць месца спартоўца ў прасторы і часе. Выяўленне тэндэнцыі на тое, што прафесійным спортам зараз займаюцца асобы, якія паходзяць пераважна з больш нізкіх сацыяльных колаў, прадстаўляюць не самыя багатыя краіны свету, для якіх занятакі спортам практычна адзіная магчымасць адносна хутка зарабіць вялікія грошы і «выбіцца ў людзі». Пакуль у грамадстве будзе існаваць такое становішча, допінг будзе працягваць заставацца неад’емным атрыбутам спартыўнай дзейнасці. Больш за тое, фармакалагічныя фірмы будуць спрабаваць у пэўнай ступені не толькі легалізаваць допінг, але і распаўсюдзіць яго пад выглядам «харчовых дадаткаў» на як мага больш шырокую аўдыторыю.

Праўда, надзея застаецца. Гэта чацвёртая парадыгма функцыянавання і развіцця спорту, якая паўстала напрыканцы ХХ ст. і падкрэслівае такія тэндэнцыі ў развіцці культуры сучаснага грамадства, як дэмакратызацыя, лібералізацыя і гуманізацыя. Яе асноўны змест увабслены ў дэвізе «Fair play», альбо «сумленная і высакародная барацьба на спаборніцтвах», што падкрэслівае імкненне спорту як грамадскай з'явы адпавядаць увасабленню ідэалу гарманічна развітай асобы.

1. Попов, С. Взаимы у жизни / С. Попов. – М.: Физкультура и спорт, 1972. – 55 с.
2. Прессбол. – № 93. – 2008 – С. 3.
3. Прессбол. – № 16. – 2009 – С. 5.
4. Прессбол. – № 20. – 2009 – С. 8.
5. Steinitzer, H. Sport und Kultur. Mit besonderer Berücksichtigung des Bergsports / H. Steinitzer. – München, 1910. – S. 11–17.

ОСНОВАНИЯ ДЛЯ ВЫДЕЛЕНИЯ ФУНКЦИЙ И ФОРМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ КЛАССИФИКАЦИИ

Максименко А.М., канд. пед. наук, профессор,

Российский государственный университет физической культуры, спорта и туризма,
Российская Федерация

Физическая культура, как известно, оказывает влияние на самые разные стороны жизни людей. При этом это влияние ощущают на себе не только люди, занимающиеся физическими упражнениями, но и те, которые не включены в сферу ее воздействия (к примеру, социально-культурная жизнь страны или города, проводящего Олимпийские игры, заметно меняется). Приобретая массовый характер в развитых странах, физическая культура становится серьезным общественным явлением, которое необходимо познавать и осмысливать. Такое изучение физической культуры, в особенности при определении ее места и назначения в обществе, наиболее эффективно можно осуществить *посредством анализа ее основных функций и форм существования.*

Исследование этих двух категорий углубляет наше представление об объективных свойствах физической культуры, о ее связях с другими сторонами современной жизни. Понимание функций и форм физической культуры позволяет уяснить как реальные, так и потенциальные ее возможности в плане воздействия на отдельного человека, а также на общество в целом. При этом в определенной мере мы избегаем некоторых ошибок, связанных, с одной стороны, с недооценкой роли физической культуры, а с другой – приписыванием ей безграничного количества функций, нехарактерных для этого вида культуры. В конечном счете, проблема познания форм и функций физической культуры дает возможность специалистам правильно ориентироваться в многообразии и сложности физкультурной практики, тем самым помогает им полноценно использовать присущие ей свойства для корректной постановки специфических и общепедагогических задач, а также управления физкультурным движением в стране.

Попытки осмыслить функции и формы физической культуры в обществе имеют давнюю историю. Однако сам термин «функция» по отношению к физической культуре стал использоваться лишь в последние десятилетия. До этого вместо понятия «функция» применялись такие категории, как «цель», «задачи», «назначение», «роль». И это в какой-то